

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

Biedrība "Gaļas liellopu audzētāju biedrība"

Ziņojums
GAĻAS LIELLOPU AUDZĒŠANAS
NOZARES ATTĪSTĪBAI NEPIECIEŠAMIE
Darbības virzieni 2015 - 2017

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

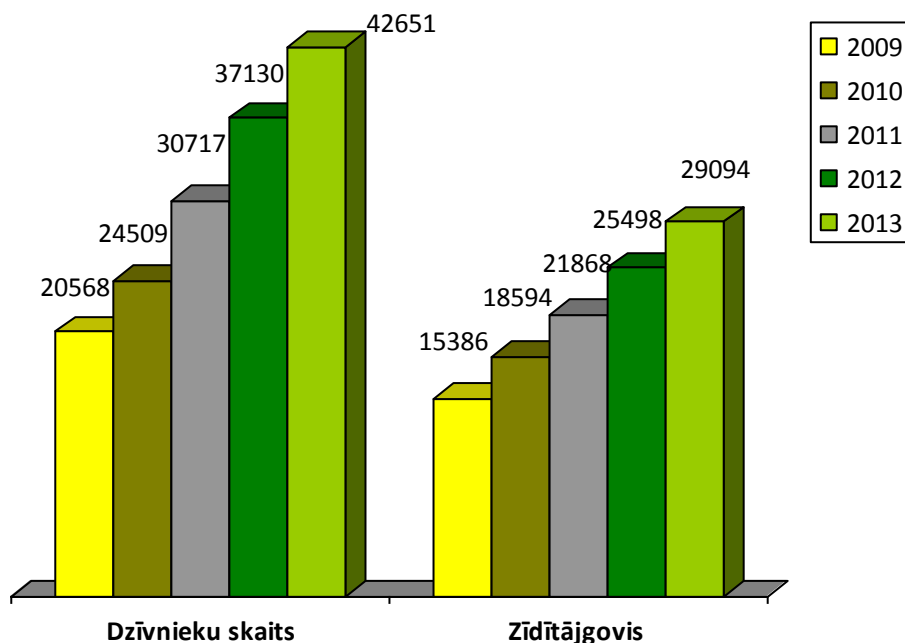
EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr. 2014/14, aktivitāte „Nozares ekspertu ziņojumi”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

Esošā situācija nozarē

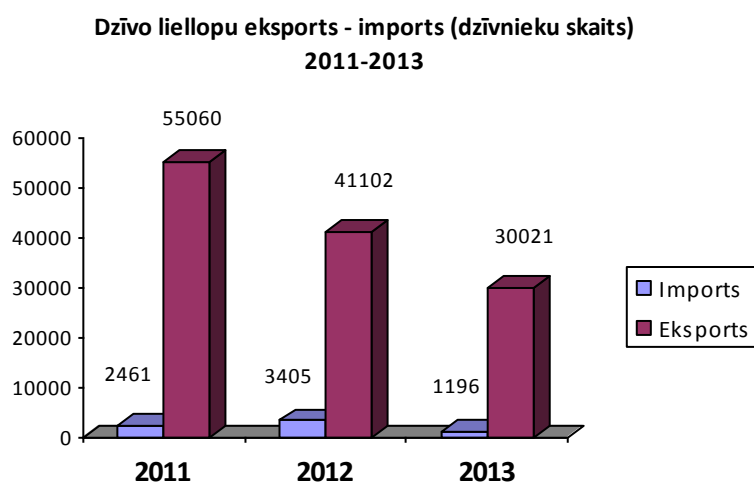
Dzīvnieku skaita dinamika 2009-2013.

Katru gadu gaļas liellopu skaits pieaug pozitīvā dinamikā 15 – 20%.

2014.gadā Latvijā bija 744 – pārraudzības ganāmpulki, tai skaitā 37 tīršķirnes saimniecības. 630 saimniecības bija bioloģiski sertificētas, kas norāda uz lielo bioloģiski saimniekojošo saimniecību īpatsvaru gaļas liellopu audzēšanas sektorā.

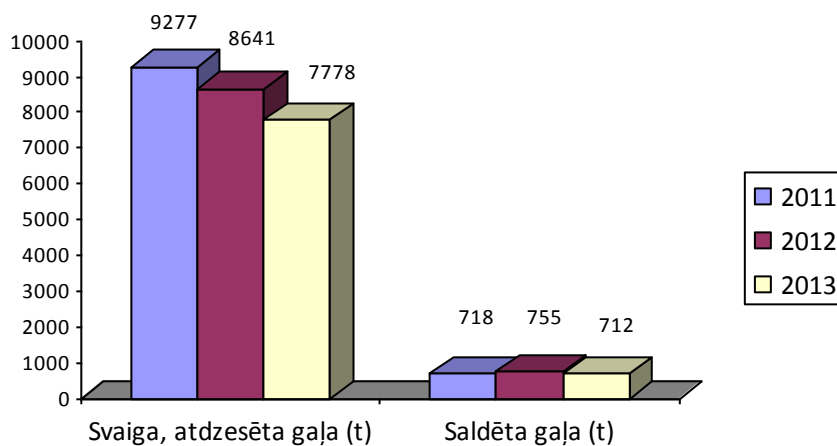
Dzīvu liellopu eksports - imports

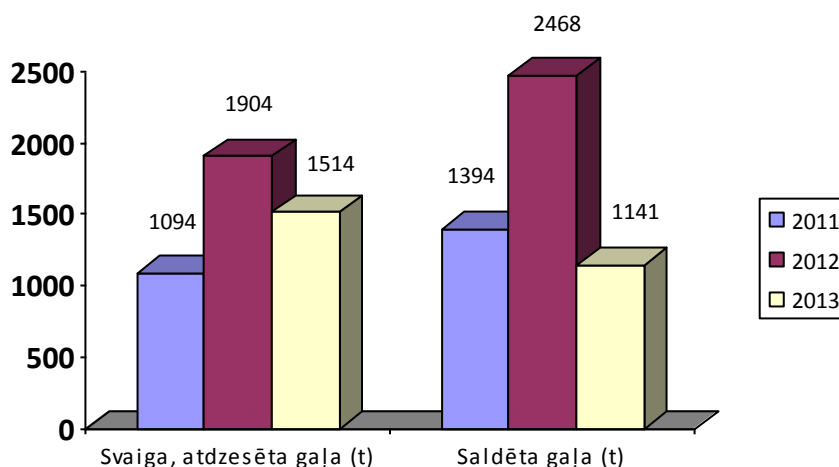
Dzīvu liellopu tirdzniecībā ir vērojams kritums. Gan importa gan eksporta dati pēdējos 3 gados parāda, ka ganāmpulku palielināšanai izmantojam pašu izaudzēto materiālu. Tā, salīdzinot ar 2010.gadu, eksportēto liellopu skaits ir sarucis par 46%, savukārt importēto liellopu skaits šai pašā laika periodā sarucis par 51%

Svaiga- atdzesēta un saldēta gaļa

Eksportēta liellopu gaļa (t)

Imports - liellopu gaļa (t)

80% no Latvijas kautuvēs nokautajiem liellopiem tiek eksportēti (pamatā liemeņi). 40% Latvijā izaudzētie, kaušanai paredzētie liellopi tiek izvesti ārpus Latvijas nokaušanai, līdz ar to nav precīzi nosakāms, cik praktiski vietējā tirgū ir pieejama vietējas izcelsmes gaļas liellopu gaļa.

1. Esošais ES un valsts atbalsts

Eiropas Savienības atbalsts			
	2015	2016	2017
<i>Tiešie maksājumi</i>			
Atdalītais PPVA par liellopiem (2010.vēsture)	X	Esošās aploknes novirzīt uz LAP Bioloģiskās lauksaimniecības maksājumiem – platības, uz kurām tiek nodrošinātas liellopu vienības	
PPVA par nokautajiem vai eksportētajiem liellopiem (2011. vēsture)	X		
PPVA par zīdītājgovīm - par gaļas šķirnes zīdītājgovi vai zīdītājgovi, kas iegūta krustojumā ar gaļas šķirnes dzīvnieku;	X		

- par govi, kuras šķirne nav minēta Regulas Nr.1777/2004 1.pielikumā, ja to neslauc, bet izmanto teļu zīdīšanai; - par telīti no astoņu mēnešu vecuma;			
Īpašais (turpmāk – saistītais) atbalsts par liellopiem	X	Nepieciešams saglabāt 100eur/dzīv. ieviešot no TM Saistītā atbalsta aploksnēs 2015g. 1,75% - 3,12 mlj eur 2016 – 1,85%- 3,75 milj eur Rēķinot liellopu pieaugumu 20%	
<i>Lauku attīstības programma</i>			
Ieguldījumi materiālajos aktīvos – papildus 10% zālēdāju lopkopībai	X	X	X
Kredītu fonds	X	X	X
Bioloģiskā lauksaimniecība – 0,3 liellopu vienības/ha, SI – skat.zemāk, realizācija bioloģiskajā ķēdē (20-50%)	X	X	X
Atbalsts jaunažiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai	Iespēja jaunažiem lauksaimniekiem iegūt vēl papildus 10% intensitāti „Investīciju atbalstā, ja šajā pasākumā neveic tehnikas un iekārtu iegādi, kā arī būvniecību.		
Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības	X	X	X
Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi – 0,3 llv/ha bioloģiskajiem, SI skat.zemāk	X	X	X
Valsts atbalsts			
<i>Nacionālās subsīdijas</i>			
Atbalsts ciltsdarba liellopu gaļas ražošanas nozarē	X	X finansējumu palielināt % šķirnes liellopu pieaugumam valstī (vidēji 16% gadā)	
Atbalsts apdrošināšanas polišu iegādes izdevumu segšanai – 50 Eur/liellops	X	X	X
<i>Valsts atbalsts - vaislas lauksaimniecības dzīvnieku ierakstīšanai ciltsgrāmatā, ģenētiskās kvalitātes noteikšanai un produktivitātes datu izvērtēšanai (73.noteikumi)</i>			
ja šķirnes saimniecībā vai pārraudzības ganāmpulkā pēc stāvokļa 2014. gada 1. jūlijā ir vairāk nekā piecas zīdītājgovis vai teles, kas vecākas par 18 mēnešiem	X	Noteikt - ganāmpulkā jābūt vairāk kā 10..... saglabājot esošo kopējo finansējuma apjomu	

2. Citi nepieciešamie uzlabojumi

- Diferencēts piešķiramās dīzeļdegvielas l/ha apjoms pa lauksaimniecības nozarēm – gaļas liellopiem 130 l/ha;
- Buferjoslas noteikšana starp konvencionālajām un bioloģiski sertificētajām zemēm 5m – nodrošinot kompensāciju konvencionālajai saimniecībai LAP Agrovīdes pasākumā.

3. Izglītība un apmācības saimniecībās

Efektīvi strādājošas saimniecības

Lai nodrošinātu gala produkta iespējami konkurētspējīgu cenu un kvalitāti, sniedzot iespēju biedru saimniecībām saņemt par savu produkciju maksimāli labāko samaksu, biedrība kā vienu no trim primārajiem uzdevumiem ir izvirzījusi esošo un potenciālo biedru izglītošanu efektīvas saimnieciskās darbības veikšanā. Ņemot vērā, ka nākotnes piedāvātā gala produkcija patērētājam ir augstas kvalitātes bioloģiski un konvenciāli audzēta gaļas liellopu gaļa, tad ir jānodrošina pareizs un efektīvs gaļas liellopu audzēšanas process saimniecībā no dzīvnieka piedzimšanas brīža līdz tā nonākšanai kautuvēs. Lai realizētu šo mērķi, biedrība plāno:

- Sadarbībā ar LLKC, gaļas liellopu audzētājiem, Latvijas augstskolām, citu lauksaimnieku NVO ekspertiem, apkopot esošo informāciju un pētniecības darbus saistībā ar gaļas liellopu audzēšanu, un izveidot rokasgrāmatu par darba uzsākšanu un saimniekošanas metodēm liellopu gaļas sektorā. Rokasgrāmatas mērķa auditorija – uzņēmēji, kas plāno uzsākt gaļas liellopu audzēšanu un jau esošie jaunie lauksaimnieki;
- Sadarbībā ar ZM, LBLA un LLKC rīkot semināru ciklus par Latvijas klimatiskajiem apstākļiem atbilstošām gaļas liellopu šķirnēm, to audzēšanas, nobarošanas īpatnībām, barības sagatavošanu, veterināriju u.c. jautājumiem, ko nepieciešams ņemt vērā, lai efektīvāk izmantojot resursus, iegūtu kvalitatīvu produktu;
- Līdz 2016.gadam plānots izstrādāt e-vides instrumentu saimnieciskās darbības resursu aprēķināšanai;
- 2015.gadā plānots izstrādāt valsts un ES atbalsta instrumentu efektīvākās piešķiršanas sistēmu no 2017.gada gaļas lopkopības saimniecībām, lai esošo resursu ietvaros nodrošinātu uz kvalitāti un ražošanas efektivitāti vērstu atbalsta politiku;
- Biedrība plāno rīkot vismaz 2 pieredzes apmaiņas braucienus uz citām ES dalībvalstīm saviem biedriem, lai nodrošinātu mentoru-konsultantu pieejamību biedrības ietvaros;
- Regulāra biedru informēšana par esošajiem ražošanas izejvielu piedāvājumiem un inovācijām tirgū.

4. Tirgus veicināšana

Izglītots, informēts patērētājs

Latvijā pašlaik patērētāju sabiedrība vēl nav izglītota par liellopu gaļas piedāvājuma atšķirībām, kvalitātes prasībām un iespējamo produkta dažādību. Tas saistīts ar vēsturiski radušos situāciju, kad Latvijā vēl 20 gadus atpakaļ tika audzētas Latvijas brūnās šķirnes liellopi, kuru šķirnes īpašības paredz gan piena ražošanu, gan gaļas ražošanu. Pozitīvi vērtējams, ka patērētāju sabiedrība pēdējo piecu gadu laikā pastiprināti sāk interesēties par bioloģiski audzētiem produktiem.

Biedrība kā vienu no mērķiem, lai nodrošinātu produkta veiksmīgu virzīšanu tirgū, ir izvirzījis arī patērētāju informēšanu izglītošanu par gaļas lopkopību un gaļas liellopu gaļas īpašībām, nozīmi uzturā u.c.